

GOD IN VERSCHILLENDE GEDAANTEN

INLEIDING.

Wij beginnen met een cursus waarvoor wij de eerste titel GOD in Frankrijk hadden gekozen, maar die om reden van bestuurlijke aard een wat Duitse titel heeft gekregen die niet geheel de lading dekt.

Wanneer wij ons bezighouden met God in alle verschillende werkingen, vormen, gedaanten en ontwikkelingen, dan moeten wij één ding goed onthouden: Er is natuurlijk maar één God. Die woont in ons. Maar God is ook een denkbeeld. Dat denkbeeld wisselt met de plaats waar u leeft, met de tijd waarin u leeft en ook nog met uw eigen karakter.

U kent de uitdrukking: Leven als God in Frankrijk. Het klinkt een beetje gek, want leeft God in Frankrijk? In zekere zin ja, in zekere zin neen. Maar men zegt wel: Een goede Amerikaan gaat na zijn dood niet naar de hemel, die gaat naar Parijs. Met andere woorden: er zijn beelden van wat goed is, van volledigheid van leven en die worden met God geassocieerd.

Niemand weet hoe God eruit ziet, maar als je bezig bent te kijken hoe de mensen over Hem denken, dan blijkt dat God eigenlijk bestaat uit een groot aantal attributen. Deze attributen zullen wij nu in de komende cursus onder de loupe nemen. Onze eerste paar lezingen zullen dan ook gewijd zijn aan de ontwikkeling van het godsbegrip en de wijze waarop de mensen zich daarmee hebben beziggehouden.

LES I.

GOD IN FRANKRIJK.

Wanneer u naar Frankrijk gaat en u kijkt naar de oude overblijfselen, vindt u daar o.a. bijtringen, allerlei opstellingen van stenen, kortom, allerlei eigenaardigheden. En als u zich dan ook nog bezighoudt met het volksgeloof (en dan moet u vooral meer naar het zuiden gaan), dan zult u ontdekken dat die mensen geloven in bepaalde krachten en lijnen die daar lopen. Tegenwoordig kent men dat ook weer. Men noemt ze de Leye-lijnen. Dat zouden de eigenaardige krachtsporen zijn die over de aarde lopen. De oude mensen spraken daarover als: de wegen van de goden. Dat maakt het interessant, want in geheel Europa is de godsvoorstelling een voortdurend variërende geweest.

Altijd weer blijkt, dat de god bepaalde centra heeft waar hij zich in het bijzonder manifesteert; dat bepaalde mirakelen a.h.w. gebonden zijn aan plaatsen. Ga je die plaatsen nader bekijken, dan blijkt dat ze ook in overeenstemming zijn met dat lijnenkader dat men tegenwoordig weer aan de hand van de Leye-lijnen, die men probeert te bepalen, begint op te stellen en dat ze in zeer oude mystieke tekeningen van omstreeks Christus' geboorte of iets daar vóór wel degelijk helemaal geconstrueerd was.

Wat was God? God was het onbekende. God was het noodlot. Maar God was ook een niet te noemen aantal verschillende persoonlijkheden. Achter dat alles ligt natuurlijk wel die ene waarheid, maar wie spreekt daarover als je je die niet kunt voorstellen?

De goden in Frankrijk waren over het algemeen nogal vrijzinnig, behalve misschien in het noorden waar ze later het kolengebied hebben gekregen. Daar waren de goden iets soberder. In Nederland zijn ze soms zo sober geweest dat het bijna bezopen was.

Die goden waren direct verbonden met alle verschijnselen in de natuur. Sexualiteit b.v. was erg belangrijk. Er waren dus goden en godinnen die zich specifiek daarmee bezighielden.

In Frankrijk was verder ook het klimaat erg belangrijk. Er waren nogal wat stormen en overstromingen in die tijd. Er waren dus goden, ondergoden en ondergodinnen die zich daarmee bemoeiden. Het was een heel rijk van allerlei figuren die allemaal op de een of andere manier een god waren. Ik ben juist bij Frankrijk begonnen, omdat we hier te maken hebben met een volk dat later vanuit Rome sterk beïnvloed is geweest, maar dat eigenlijk toch een groot gedeelte van zijn oorspronkelijkheid lange tijd heeft behouden.

Het is b.v. opvallend, dat er nooit heksenvervolgingen van grote omvang in Frankrijk zijn geweest. Wel zijn er allerlei gevallen van bezetenheid e.d. voorgekomen (de nonnen van het klooster van Loudun). Maar dat zijn eigenlijk kerkelijke zaken. Heel vaak is het een dekmantel voor heel andere verschijnselen.

Datzelfde Frankrijk is lange tijd een centrum geweest van magie. Zelfs nog in de middeleeuwen sprak men van Avignon als 'de zetel van de magiërs, de veste van de magiërs'. Wat was een magiër in die oude tijd eigenlijk anders dan een priester van de een of andere godheid. Hij was het die de krachten van de natuur (de goden dus) of de krachten die in de mens leefden kon oproepen, daarmee iets kon doen en daardoor allerlei verschijnselen veroorzaken. Al deze verschillende werkingen werden toegeschreven aan God. Toen het een christelijke tijd werd, werden ze uit de aard der zaak opeens allemaal duivels.

Wij weten dat Astarte b.v. een vruchtbaarheidsgodin was. Maar Astarte werd in het joodse denken al snel Astaroth, een demon. Misschien mogen wij daarmee ook rekening houden. Op het ogenblik, dat de gedaante van een god niet meer past in het denken van de mensen, wordt het automatisch een demon.

Als je spreekt over God in Frankrijk, dan kun je zeggen: Het was eigenlijk een god van de wijn, van de druiven, van faest, van een zeker libertinisme. Dat was het in de oudheid inderdaad. Daarnaast was het ook een god die de gehele natuur beheerste en die in allerlei aspecten van de natuur kon worden aangesproken. Als je nu zegt: Leven als God in Frankrijk, dan zou je kunnen zeggen: Dat is leven in verbinding met alle aspecten van het bestaan. Daarom heb ik dat als uitgangspunt gekozen.

Wil ik duidelijk maken welke invloeden er verder een rol hebben gespeeld, dan moet ik helaas Frankrijk een ogenblik verlaten.

Wij moeten ons realiseren dat b.v. de goden van Griekenland oorspronkelijk helemaal niet een vergadering van Olympiërs waren. Het waren plaatselijke goden, die allen ook hun eigen mediums hadden, hun eigen profeten, hun eigen kleine mirakelen. Die goden waren allen gebaseerd op een kwaliteit die in één bepaalde streek belangrijk was. Er waren b.v. goden van de handel. Die werden vereerd op plaatsen waar men handel het belangrijkste vond. Er waren ook goden van de mijnbouw. Die waren weer belangrijk in gebieden waar men mijnen exploiteerde. Die goden zorgden ervoor dat er niet teveel slaven stierven en dat de opbrengst goed was. Zo waren er ook de goden van de natuur.

Al die goden splitsten zich in een vrouwelijk en een mannelijk principe. Het wonderlijke is, dat de mannelijke god heel vaak een rol heeft gespeeld bij de vrouwelijke goden, de godinnen. U herinnert zich het gebruik dat vrouwen in een bepaalde tijd de wouden introkken in grote beneden. Als daar dan een man kwam, dan verscheurden zij hem. Zij hadden daarbij bepaalde goden. Het is eigenlijk een beetje een sybillijnse benadering van de godsbeleving bij die vrouwen. Maar ze hadden ook de god Pan die ze ontmoetten. Pan is de baas van alle Saters. Hij heeft trouwens op het oogenblik nog steeds navolgers.

Deze hele opbouw wordt later samengevoegd. Elke god krijgt een aparte taak. Er is een god van de onderwereld. Er is een god van de hemelwereld. Er is een bode der goden. Er zijn allerlei intrigerende godinnen. Als we dat nu willen verklaren, dan moeten we kijken naar de stadshuishouding.

Op het moment, dat er kleine stadsstaten ontstaan zijn er ook vorsten. Dergelijke kwaliteiten en eigenschappen worden overgenomen door de goden. Dat is heel vreemd. Waar je ook gaat op de wereld altijd weer is het beeld van een oppergod gepaard gegaan met een soort hemelstructuur waarin de rangorde, de hiërarchische waardering e.d. allemaal samenvallen met een staatssysteem.

Nu gaan we weer terug naar Frankrijk. Wij hebben daar te maken met een groot aantal betrekkelijk loslopende stammen. Asterix en Obelisk mogen het mij vergeven, maar er waren daar wel wat eigenaardige stammen. Elke stam had zijn eigen god. Elke stam had zijn eigen kwaliteiten. De god was de sublimatie van de kwaliteiten van macht, vermogen en ook van de wensdromen die in de stam leefden. Dat daarbij de goden van Frankrijk zeer menselijk waren, veel menselijker dan wat we elders aantreffen of we moeten weer in de richting van China gaan en van bepaalde Indische geloofsvormen, dan is dat te danken aan het feit dat de oorspronkelijke goden gewoon levende mensen waren.

U zult tegenwoordig wel eens horen van 'levende Boeddha's'. In een ander natuurgeloof is ook nog sprake van levende goden. Wij kennen een soortgelijk verschijnsel bij bepaalde magische rituelen, o.a. de voodoo waar iemand tijdelijk wordt bezeten door een god en voor die god kan spreken en handelen.

Iets dergelijks zien wij ook in Tibet bij de demonendansen. Ook daar is het mogelijk, dat iemand door een demon of een godheid wordt bezeten en dan als orakel kan functioneren. Dat is allemaal te herleiden tot de tijd dat iemand, die meer kon dan anderen, die verder kon zien dan anderen, beter kon nadenken dan anderen een buitengewone persoonlijkheid was. De mensen wilden niet zeggen: Dat is een mens die beter is dan wij. Want dan zouden zij zichzelf naar beneden hebben gebracht. Dus zeiden ze: Hij is iemand die een god is. Door dit god-zijn werd hij ook wat onaantastbaarder. Dus voor iemand, die tot een soort godheid werd uitgeroepen, was dat heel prettig, want daardoor konden zijn bevelen en zijn besluiten veel minder snel worden aangevochten.

In Frankrijk is er een tijd geweest dat daar een twintigtal goden leefden. Mensen die als god werden vereerd. Wij moeten weliswaar teruggaan tot 2 à 3000 v. Chr., maar het is gebeurd. Deze traditie van levende goden vinden we eigenlijk overal terug.

Denk eens aan Egypte. Farao was in feite een zoon van de zon, zijn vader. Het is dus vergelijkbaar met de manier waarop men zegt: Jezus was de lijfelijke zoon van God. Op een soortgelijke manier werd dat beschouwd, werd dat beleefd.

Overal tot op de eilanden van de Stille Zuidzee, in Afrika waren er goden. Het godsbegrip van de mensen namelijk kon zich in het begin niet met

het bovennatuurlijke bezighouden. O, het onbegrijpelijke had zijn wetten. Maar degene die de wetten kon uitleggen en handhaven was god. Op deze manier is er eigenlijk een hele traditie ontstaan waar niemand (ook niet de christelijke en de joodse godsdienst) zich geheel vrij van heeft kunnen maken, zodat je bepaalde mensen gaat beschouwen als directe vertegenwoordigers van God, eventueel de profeten van God ofwel goden die lijfelijk op aarde zijn.

In de oude inwijdingsdiensten - en dan gaan we eveneens weer duizenden jaren terug - had je datzelfde. Zelfs iemand in de Mithrasdienst, die de verschillende beproevingen der elementen had doorstaan en die was gekomen tot aan de fase van de stier geketend aan de zon en deze wist te overwinnen, werd gezien als een herrezen Mithras. Hij was een overwinnaar van de elementen en daardoor een directe representant geworden van de oermacht.

Ingewijden in Babylon gingen de bergen in tijdens een onweer en brachten een paar dagen door meestal in de tempel van Bel. Het was een klein huisje boven op een zigurat waar bepaalde offervoorwerpen aanwezig waren en waar normalerwijs alleen de hogepriester en bepaalde dienende priesteressen mochten binnenkomen. Zij hadden daar boven dus een soort privé-buitenhuis. Als zo iemand (de ingewijde) dat had doorstaan (u moet wel denken, het was het hoogst gelegen stuk, dus de bliksem sloeg daar nogal eens in), dan was hij a.h.w. helemaal hysterisch geworden. Daar kwam het eigenlijk op neer. Dan werd hij beschouwd als iemand in wie Bel was herboren.

Als iemand in de natuur (daarvoor waren de heilige wouden maar ook de heilige bronnen) had gemediteerd, bepaalde bloemen had gegeten enz., dan werd hij beschouwd als de stem van Nabu. En als hij bovendien nog de groene mantel en het zwaard van Nabu wist te hanteren, dan was hij god. Toch wisten de ingewijden wel degelijk: zo iemand is geen god.

God was iets dat je het volk liet zien, omdat de mysteriën voor het volk ondoorgrondelijk zijn. Daarvoor in de plaats stel je dan de gedaante van een godheid die past in jouw gemeenschap. Als jij wraakzuchtig bent, dan heb je natuurlijk een god die jouw groep wel wil beschermen, maar die ook erg wraakzuchtig is. En als je erg vredelievend bent, dan heb je een god die je beschermt en de vrede handhaaft. Als je je bijzonder bezighoudt met landbouw, met vruchtbaarheid, dan is je god er één van vruchtbaarheid. En dan zal hij rituelen vragen waarmee vruchtbaarheid wordt uitgedrukt.

De goden van Frankrijk zijn langzaam maar zeker versmolten tot magisch-esoterische begrippen. In deze begrippen zien we dan dat leven en dood één zijn. We zien dat er magische mogelijkheden bestaan. Ik heb u Avignon al genoemd. Er is een relatie tussen de sterren en de wil van de goden. Dan kunt u ook denken aan de gifmengsters van Parijs, aan Gilles de Rais en al die anderen. Al deze mensen waren in feite nog vereerders van de oude goden.

Dan kunnen we nu een paar conclusies gaan trekken die ook vandaag bruikbaar zijn al is het alleen maar om te begrijpen waarom een bepaalde religie of secte op een bepaalde manier werkt met God, de wil van God. Het is gemakkelijk te zeggen: Dat is de zelfzucht van de mensen. Dat zijn mensen die macht begeren. Maar dat is niet altijd waar.

God is het beeld van datgene wat je innerlijk verlangt en wat je gelijktijdig ziet als het beste in de wereld. God is een samenvloeiing van een bepaalde karakteristiek van een mens of van mensen en een droom van mensen. Dan kan er nooit een concreet juist godsbeeld bestaan.

In de zeer lange titel van deze cursus door iemand anders toegedacht treffen wij o.m. aan: de uiting van God door groepsgeesten e.d. Een groepsgeest kan zichzelf natuurlijk niet als God manifesteren.

De groepsgeest bepaalt de karakteristiek, de groei, de ontwikkeling van de groep waartoe hij behoort en daarmee ook een beetje de karakteristiek van de gemeenschap. Het is die karakteristiek van de gemeenschap waaruit het godsbeeld voortkomt.

Dan zijn er mensen die zeggen: Waarom zijn er dan zoveel wrede goden? Dat is ook waar. Er zijn heel wat mensenoffers gebracht, ook in Frankrijk. Heus niet alleen aan de Baäls en door primitieven. Ook door Fransen, ook door Romeinen. Zelfs bij de Etruskers waren er bepaalde mensenoffers, ofsehoon die in de laatste eeuwen niet meer werden gebracht. Dat laatste hangt waarschijnlijk samen met hun Griekse origine.

Een mensen-offer is het offer van het hoogste dat je je denken kunt. Maar het heeft nog iets anders. Als je een mens offert, dan kun je hem niet zo maar offeren. Hij moet een verslagene zijn, iemand die je b.v. gevangen hebt genomen of hij moet de beste van de stam zijn.

In het eerste geval is hij een dienaar, een bode, die met een bepaalde opdracht naar boven wordt gezonden, naar de bovennatuurlijke macht.

In het tweede geval zou je hem beter kunnen beschouwen als een soort advocaat. Hij gaat naar boven om de belangen van de gemeenschap te bepleiten. Dat ligt niet in een rassengeest of in een groepsgeest. Dat ligt in de gemeenschap. Hoe wreder de gemeenschap is des te wreder de goden zijn.

Misschien is het goed dat de christenen die zo graag het oude Testament lezen hierbij nog eens nadenken over de vraag: waarom God toch vooral in het Oude Testament een naijverige, toornige, wraakgierige, wraakzuchtige godheid is.

Punt 1. Als we rekening houden met de karakteristiek van bepaalde Semitische rassen, dan is een dergelijk godsbeeld heel begrijpelijk. Wij kunnen daarom nooit het godsbeeld van een ander bekritisieren. Het is een uitdrukking van hemzelf, niet de uitdrukking van een abstracte of concrete waarheid.

Een tweede punt dat misschien belangrijk kan zijn: Wij hebben allemaal wel eens ogenblikken dat wij ons proberen bezig te houden met God. Als wij geneigd zijn om zelf antwoord te geven, zal God ons antwoorden. Als wij wachten tot God een antwoord geeft, is de kans dat Hij het doet heel erg klein. Want God woont in ons; d.w.z. wij zijn deel van een totaliteit. In die totaliteit zijn wij verbonden met bewustzijnswaarden die voor ons goddelijk lijken. Het antwoord dat wij krijgen, komt uit dit geheel mits wij er zelf toe bijdragen.

Als u persoonlijk iets van God wilt hebben, dan moet u onthouden: het is een wisselwerking. Het is geen handel van: lieve God, geef mij dit, dan zal ik dat doen. Het is gewoon een besef van God en een actie waarbij je de overtuiging hebt dat God met je is, hoe dan ook. Dan kun je wat belangrijk is waarmaken. Maar maak niet de fout dat je zegt: Wat ik wil, wil God. Ga nooit uit van je eigen gelijk, want in dat geval daag je eigenlijk God uit. Dan ben je alleen met jezelf bezig. Juist door het openstaan aan de ene kant voor alles wat er in en om je leeft. Anderzijds het daaruit putten van zaken waarmee je zelf begint, al is het maar dat je begint jezelf een antwoord te geven, kun je die goddelijke kwaliteiten in jezelf activeren.

Punt 3. Als een mens in staat zou zijn om in zichzelf een perfecte harmonie te bereiken, dan zou hij ongetwijfeld deze harmonie voor een groot gedeelte kunnen overdragen aan de wereld. De wereld wordt niet harmonischer maar de relatie tussen die mens en alle factoren in de wereld wordt harmonischer. Dat kan belachelijk eenvoudig zijn. Bijvoorbeeld: de regen begint te vallen op het ogenblik dat je de voordeur binnengaat, want je had geen paraplu of regenjas bij je. Het kan ook heel groots zijn: Je hebt behoefte aan iets. Je zegt: Ik weet het niet. Ik laat mij leiden door hetgeen er in mij is. Je koopt misschien een lot en daarop valt nu de hoofdprijs. En dan blijkt, dat de hoofdprijs net groot genoeg is om datgene wat je werkelijk wilt waar te maken.

Maar dan moet je ook een absoluut vertrouwen hebben in die impulsen.

God leeft in u. Niet als een wezen of een persoonlijkheid die omschrijfbaar is, maar als een verwantschap, een relatie. Het aanvaarden van deze niet kenbare en voor u ook niet redelijke ~~relatie~~ en op grond daarvan durven reageren is de weg naar harmonie en daarmee de weg naar een zo juist mogelijk en gelijktijdig zo gelukkig mogelijk leven.

Punt 4. Als we kijken naar de oude goden, dan zijn ze allemaal ontzettend sterk. De goden van Frankrijk hebben er tenminste drie gehad die in staat waren om hetzij met blikseminslag of met wonderlijke inwerkingen de mensen ter plaatse te laten doodvallen. Het verbaast mij dat die goden niet in Nederland zijn voorgekomen. Daar hadden ze enigszins andere goden. Maar als je de tegenwoordige Nederlander begrijpt, dan zou ik zeggen: Dat zou toch wel de juiste uitdrukking zijn voor de geest van een groot deel van het volk: laat ze maar doodvallen!

Andere goden hebben weer - en dat is ook in Nederland geweest - de macht van de bliksem. Die goden zijn eigenlijk strijders. Denk aan Thor en Wodan. Zij zijn natuurgoden maar ze zijn ook kracht. In de oudheid kon men zich geen god voorstellen die niet gelijktijdig een kracht was en die het vermogen had om die kracht te manifesteren. Als wij deel van God zijn en dit innerlijk beleven, zijn wij ook deel van de kracht. Dat wil zeggen, dat wij uit onszelf en door onszelf die kracht moeten kunnen manifesteren. Wij kunnen dit echter niet doen volgens menselijke regels. Wij kunnen geen procedure bepalen die feilloos goed daarvoor is. Wij zijn afhankelijk van de contacten die er tussen ons en de kracht op een bepaald ogenblik zijn.

NOOT:

Het zal u bekend zijn dat witte magiërs zo goed als zwarte magiërs eveneens werken met krachten al dan niet gepersonifieerd. Elke ritus begint op dezelfde manier. Maar in elke rite is er een ogenblik, dat het toeval a.h.w. overneemt. Het is de dialoog tussen de kracht die verschijnt, de god die optreedt en de magiër die probeert een bepaald iets tot stand te brengen.

Het resultaat wordt niet bepaald door de ritus, maar door deze wisselwerking. Daaruit vloeit het eindresultaat voort. Zou de magiër dit niet kunnen aanvaarden of verwerken, dan geldt zowel in de zwarte als in de witte magie dat de magiër ten onder gaat aan de kracht die hij heeft opgeroepen. Niet omdat de kracht hem wil vernietigen, maar omdat hij zich deel heeft gemaakt van een kracht, die hij niet kan verdragen. Het is interessant om ook daarmee rekening te houden.

Als we verder gaan, dat zult u in de volgende lezingen wel merken, worden wij niet alleen geconfronteerd met bepaalde goden uit de oudheid of met bepaalde lessen t.a.v. wat God voor ons is of zou kunnen zijn. Wij worden dan geconfronteerd met wisselwerkingen die er tussen de gehele wereld en de kosmos bestaan. Werkingen waaraan de mens enerzijds ondergeschikt moet zijn krachtens zijn wezen, maar waaraan hij anderzijds krachtens zijn besef deel kan hebben. Dit is een van de belangrijkste punten waaruit u voor deze cursus ook praktische conclusies zult kunnen trekken.

Het is allemaal een geleidelijke opbouw. Realiseer u echter één ding heel goed: Als de vorm waarin wij ons God voorstellen een soort spiegelbeeld is van wat ook wij zijn (door uiterlijke omstandigheden misschien wat verstand en aangepast, maar het is desalniettemin iets dat ook in ons bestaat), dan weten wij waar voor ons het benaderingspunt ligt van die godheid.

In deze tijd is het natuurlijk onzinnig om offers te brengen of om de zwarte of witte haan de hals door te snijden boven een altaarsteen. Wij moeten altijd bereid zijn in te leveren voor hetgeen wij wensen te verkrijgen. Je krijgt nooit iets voor niets; het is een wisselwerking. Dat wil zeggen, dat elk beroep op de kracht in ons, zoals vroeger elk beroep op een van de oude goden, impliceert dat er ook offers moeten zijn. Een offer wordt niet bepaald door datgene wat wij daarvoor willen geven.

Er is een heel bekend verhaaltje uit Zuid-Frankrijk in de buurt van de Middellandse Zee. In de oudheid had iemand besloten om de goden een aanbod te doen. Hij wilde rijkdom hebben. Hij besloot aan de goden één van zijn twee geiten te offeren. Hij offerde toen de slechtste en kreeg niets. Hij zei toen: De goden zijn onrechtvaardig. De magiër gaf hem toen tot antwoord: Als je het beste geeft dat je hebt, dan krijg je antwoord. Maar God is niet bereid zijn gunsten te verlenen, als je Hem afval aanbiedt!

Dat verhaal is overigens ook nog verwerkt in bepaalde heiligen-geschiedenissen tegenwoordig. Het maakt duidelijk waar het om gaat. Datgene wat wij offeren wordt bepaald door de kracht waarmee wij werken. Wat het offer ook is - of het onze bereidheid is of dat het een feitelijk offer is - dat weten wij niet. Denk aan Abraham en Izaak. Abraham wilde zijn zoon offeren. Dat was voor hem heus een heel groot offer, want het zag er niet naar uit dat hij nog vele zonen kon krijgen. Hij had al zoveel moeite gehad met de eerste. Op het ogenblik, dat hij bereid is het offer te brengen, is het overbodig. Omdat hij echter zelf het offer als noodzakelijk ervaart, offert hij een ram in plaats van zijn zoon.

Dat plaatsvervangende element zien wij heel vaak optreden ook in de magie, ook in allerlei rituelen die met magie weinig en met natuur-harmonie veel te maken hebben. Maar wat wij bieden is altijd datgene wat ons wordt gevraagd. Dat wat wij vragen bepaalt wat wij moeten geven. Dat is, meen ik, de basis geweest van die oude goden.

In de tijd dat mensen nog voor god speelden was het ook zo. Je kon niet zo maar gunsten verlenen zonder meer. Je kon het wel doen, maar dan kwam er afgunst. Dus stelde je een tegenwaarde. Soms was dat een prestatie, een reis, het verwerven van iets. Sprookjes, oude verhalen en legenden wemelen van dergelijke dingen. In andere gevallen was het eigendom of iemand moest zich als slaaf geheel overgeven aan deze z.g. god en kreeg daarvoor in de plaats dan bepaalde mogelijkheden. Dit beeld gaat door tot in deze tijd.

Ik denk, dat als er een god is die menselijk begrepen kan worden (ik geloof het niet, maar stel dat hij er is), dat deze ook zou redeneren als deze levenden die de eerste goden waren op aarde: de levende goden. Vanuit hun weten en beseffen stellen zij eenvoudig: Er moet tegenwaarde zijn, opdat er een mate van rechtvaardigheid en overeenstemming gehandhaafd blijve. Denkt u dat een kosmische God of wat dat betreft een rassengeest of een groepsgeest anders zou reageren?

x U heeft het over allerlei goden, maar kun je niet zeggen: allerlei krachten?

- Als u goed heeft geluisterd, dan heeft u gehoord dat ik heb gesteld dat God ook kracht is. Maar Hij is meer dan kracht alleen. Hij is namelijk ook beseft. Hoe we God voorstellen, hoe wij Hem ook benaderen er zijn altijd twee factoren. Er zijn vele goden. Je kunt hen aanduiden zoals je wilt, maar je kunt hun een beseft niet ontzeggen. Het zijn niet zuiver krachten. Het is een kracht plus een bewustzijn. Daarom heb ik gekozen voor de vorm die ik heb gebruikt.

Als ik denk aan de Lage landen en ik zie dat daar vele goden hebben geloofd, ook Friese (?) goden ongeveer 1500 v. Chr. Ik denk aan alle goden die uit het noorden en uit het oosten zijn gekomen, dan ontdek ik dat een volk zich niet alleen vormt naar zijn goden of zijn goden vormt naar zichzelf. Er is altijd een wisselwerking. Het wonderlijke van deze wisselwerking is, dat de mens daardoor komt tot voorstellingen die hij niet kan waarmaken.

"Een God in Frankrijk," heeft een bekende denker eens gezegd, "moet wel een bourgeois-God zijn." Misschien is dat waar. Maar als het volk bourgeois is geworden, dan is het toch wel te danken aan het feit, dat het zich een God voorstelde die bepaalde waarden als eigendom, vruchtbaarheid e.d. bijzonder beschermde. Een God die ook een soort uitverkiezing pleegde t.a.v. stammen door ze te laten heersen.

Als je nu kijkt naar Nederland, dan denk ik ook dat de strijdigheden daarin bepalend zijn geweest voor de volksaard van Nederland. Als je kijkt naar België: afwijkende gebruiken, afwijkende zeden en daardoor natuurlijk ook afwijkende opvattingen ten aanzien van God. Maar als je ziet op welke manier een Belg met zijn God omgaat en een Nederlander met zijn God, dan blijkt dat een groot gedeelte daarvan, zeker de Vlamingen, eigenlijk op dezelfde manier God benaderen als de Nederlanders.

Gaan we verder naar het noorden kijken, dan blijkt dat dit tot op zekere hoogte ook waar is voor een groot deel van Denemarken en een deel van West-Duitsland. Daarna treden er verschillen op. Proberen we dan te zien of er bepaalde rassen- of groepsgeesten daar domineren, dan blijkt dat de rassengeesten vaak gebieden domineren waarin geheel afwijkende godsvoorstellingen en godsbenaderingen optreden. Bij groepsgeesten komt het minder sterk tot uiting.

Een groepsgeest kan ook nog een gebied beheersen waarin twee geheel verschillende godsbenadering en godsvoorstellingen leven. De godsvoorstelling is kennelijk niet bepalend voor de ontwikkelingskwaliteiten voor een deel van het menselijk ras, althans niet vanuit de geest. Het is wel belangrijk, dat de mens een relatie heeft met het bovennatuurlijke.

In deze cursus zullen we proberen die aspecten bijzonder duidelijk te stellen. Wij zullen trachten duidelijk te maken niet alleen waarom bepaalde beelden van God hebben overheerst en waar ze vandaan zijn gekomen, maar waarom in u een bepaald beeld van God domineert, hoe dan ook. Waarom in u bepaalde voorstellingen, zelfs van het hiernamaals, domineren en hoe u deze waarden kunt gebruiken om daardoor toch een grotere eenheid te verkrijgen met het geheel. Want wat ik in mijn inleiding al zeide, moet ik nu als einde van de eerste les eveneens nogmaals zeggen:

Wij zijn deel van een totaliteit. In deze totaliteit bestaan geen wetten, maar alleen harmonieën. Waar geen harmonie is, bestaat een strijdigheid. De ontkenning van de strijdigheid doet de wet geboren worden. Het besef echter van ons behoren bij het geheel, ons aanvaarden van de kracht van het geheel zonder daaraan hoe dan ook beperkingen op te leggen is de weg naar harmonie en gelijktijdig de weg naar een godsbeeld dat toch de werkelijkheid, voor ons althans, beter benadert en ons begrip van werkelijkheid voor ons beter hanteerbaar maakt.

God in Zijn vele vormen is alleen maar de aanleiding, niet de zaak zelf. De zaak zelf is de bereiking. Die bereiking kun je alleen in jezelf waarmaken door openheid t.a.v. al het zijnde en tevens zekerheid t.a.v. datgene wat je zelf bent, wilt en gelooft. Als je tussen deze beide een éénklank kunt bewerkstelligen, dan heb je zoals de mensen zeggen God bereikt. Dan zit je in de tempel voor Zijn altaar.

Als u nu vindt dat deze vorm van benadering niet juist is, denk daar eerst eens over na. U mag het dan bij de tweede les zeggen. Wij zullen daar dan rekening mee houden.

Nog een ander punt: Er is één avond in december, als beide cursussen op één avond worden gegeven. Dus Cursus I vóór de pauze en Cursus II daarna. Het is duidelijk, dat daardoor beperkingen ontstaan. Wij zullen proberen de voorgaande^{en} volgende cursusavonden zoveel mogelijk op te vangen en aan te vullen. Wij hebben hierin toegestemd, omdat dit vanuit bestuurlijk standpunt de beste oplossing was. Het is mogelijk om het te doen. Wij zullen proberen om door aanvullingen te geven dit zo goed mogelijk te doen.

-:-

OUDE MYSTERIESCHOLEN.

Er zijn een aantal richtingen ook nu nog bekend die zich als mysteriescholen aankondigen. In een ver verleden bestonden er ook al mysteriescholen. Als we teruggaan naar ongeveer 6000 v. Chr., dan vinden wij aan de rand van wat nu de Gobi-woestijn is een mysterieschool. Deze houdt zich bezig met het onderrichten van de mensen. Daarnaast probeert ze ook de mensen een beleving van bepaalde krachten en goden mogelijk te maken.

Nu denkt u tegenwoordig bij een mysterieschool heel waarschijnlijk aan een ernstige gemeenschap die voortdurend beleerd wordt om daarna al mediterende haar sluimeringen een geestelijke betekenis te geven. In die oude tijd ging het wat anders.

Als je bezig bent met een krachtenspel, dan kun je dat niet in schema's uitdrukken en ook niet in symbolen. Dan moet je a.h.w. acteren. In een dergelijke school werden de leerlingen niet alleen op de hoogte gebracht van b.v. de kruidkunde, de mogelijkheid om bepaalde dingen vast te leggen (aantekeningen maken zou je tegenwoordig zeggen) van bepaalde psychologische aspecten, de kunst van hypnose e.d. Ze werden ook geschoold in het uitbeelden van bepaalde krachten en het verloop van de samenwerking of de strijd tussen die krachten. Het was dus eigenlijk een voortdurend inspiratief reageren binnen een vastgesteld rollenpatroon.

Dat klinkt vreemd, maar als je je realiseert dat iemand, die zich vereenzelvigd met een god en de krachten van die god en eventueel met de strijd die de god moet uitbeelden, daardoor ook opgaat in het wezen van die god, beter gaat begrijpen waarmee hij bezig is, dan is het nog niet zo'n vreemde methode. Het is trouwens altijd wel een belangrijk punt geweest bij alle godsdiensten maar ook bij alle mysteriescholen.

In de mysterieschool van Isis in Egypte werden de aspecten van Isis uitgebeeld in iets wat men kon vergelijken met een kruising tussen processie en toneelspel. Terwijl men voortdurend, meestal met fakkels en daarboven geheven maansymbolen, van plaats tot plaats ging, werd op de ene plaats de Moeder Isis vereerd (Isis de geliefde) en een ogenblik later werd men geconfronteerd met Isis de verschrikkelijke, Isis de strijdster.

Als men gaat kijken naar de manier waarop men bepaalde andere goden ten tonele voerde, dan zien we b.v. ook dat het herboren worden van Osiris niet alleen een kwestie was van een inwijdingsgebeuren in een piramide,

maar daarbij ook van een aantal spelen die werden uitgevoerd; en wel alleen voor degenen die ingewijd zijn.

De religieuze toneelspele die Egypte ook heeft gekend, waren eigenlijk veel minder belangrijk dan u zou denken. Ook hier was het een rollenspel. Het werd zo uitgevoerd dat het publiek alleen van opzij en vanuit de verte kon toezien, terwijl de binnenplaats waar dat gebeurde was bezet door de hofhouding, de edelen, de priesters. Maar in alle gevallen gaat het erom dat je je één weet te voelen met de god. Hoe kun je dat beter doen, hebben ze vroeger gezegd, dan door hem uit te beelden.

Daarnaast heeft die god bepaalde attributen. In een mysterieschool leerde je welke attributen bij welke god behoorden. Dat was ook erg belangrijk, want als iemand een boog en een pijl heeft, dan is dat niet alleen maar een wapen. Het bepaalt ook de actiemogelijkheid van de godheid. Hij werkt a.h.w. op afstand; hij hoeft niet direct te werken.

Kijken wij daarentegen naar b.v. Thor. Die heeft een hamer (Möllnir). De Möllnir zit vast aan een lange band. Het was een strijdhamer die een tijdlang werd gebruikt. Hij had namelijk één voordeel: als je normalerwijs die hamer wierp, dan was je hem kwijt. Maar doordat er een band aan zat, kon je in de vlucht de zaak onderbreken met een ruk en keerde de hamer naar je terug. Of nadat iemand was geslagen toch dat wapen weer terug te krijgen tegen de tijd dat er misschien een volgende aanval nodig was.

Hier hebben we te maken met een god die gebonden is aan zijn kwaliteiten. Hij leeft wel in zijn wapen, maar aan de andere kant kan hij alleen werken met het wapen zolang hij ermee verbonden is. Het attribuut van de god maakt duidelijk: deze god werkt alleen direct. Als hij het op afstand doet, dan alleen door de middelen die direct met hem verbonden zijn.

Andere goden hebben boden of dieren. Odins raven b.v., die een soort verlengstuk zijn van de persoonlijkheid. Waarneming op afstand wordt heel vaak uitgebeeld doordat hij een gezel heeft van wie wordt gezegd dat hij kan vliegen. Daardoor kunnen waarnemingen worden gedaan. Maar dan is er weer een verschil. Er zijn goden die dan onmiddellijk de stem horen van hun waarnemer. Anderen moeten wachten tot hun raaf, hun valk of wat dan ook is teruggekeerd en weten pas daarna wat er gebeurd is.

In de mysteriescholen werd dat duidelijk gemaakt. Niet zozeer omdat die attributen nu zo buitengewoon belangrijk zijn, maar omdat een god in die attributen zijn eigenschappen manifesteert. Als je een bepaalde eigenschap nodig hebt, dan moet je weten met welke god je je moet vereenzelvigen.

De leer was vaak veel diepgaander dan je je tegenwoordig kunt voorstellen van dergelijke vanuit het moderne standpunt primitieve mensen. Als ik nog even mag terugkeren naar de Gobi, de rand van de hedendaagse Gobi. Daar werd o.m. dit geleerd:

Er zijn vele werelden. Elke wereld kan worden betreden. Maar hij die een wereld betreedt is daaraan gebonden zodra hij iets van die wereld aanpakt. Daarom werd er dus gezegd: Je kunt naar een andere wereld gaan, je kunt daar je boodschap kwijt, je kunt zeggen wat je wilt en heel vaak zal men je helpen, maar neem niets aan. Dat geldt op het ogenblik nog altijd.

Als u uittreedt naar lagere sferen (dat zou kunnen voorkomen) en u neemt een geschenk aan, u eet of drinkt daar iets, dan ontstaat daardoor een band met die wereld. Die wereld kan u gaan domineren. Dat wisten ze in het verre verleden kennelijk ook.

In een tijd dat denkbeelden als reïncarnatie nog heel vaag waren, wordt in de mysterieschool geleerd: Ons werkelijke wezen zal zwerven tot-

dat het een lichaam vindt. Als u moet kiezen, bedenk dan goed dat de lichamen die eruit zien als paleizen vaak krotten zijn, als het gaat om de mogelijkheden. Kies altijd datgene wat op dat ogenblik bij u past, bij datgene wat u wilt doen. Opvallend: reïncarnatie is een keuze-element.

Een ander geheim dat ik nu wel mag vertellen, vroeger zou ik het niet mogen doen, is dit: In elk stofje zitten sterren en werelden verborgen. Op die sterren kun je betrouwen, op de werelden kun je wonen. Maar wij leven in een wereld waarin ze van geen belang zijn als ster of als wereld, maar alleen als deel van datgene wat wij zien, doen, hebben, gebruiken.

Dat is een leer waaraan allerlei consequenties worden vastgeknoopt. Bijvoorbeeld: Als de leerling zijn geest weet in te stellen op de geesten van die sterren en planeten (planeten kenden ze nog niet in die tijd), dan zullen zij zich groeperen naar zijn wil. Transformatie van voorwerpen, zoals wij dat later gaan noemen, is voor hen vanzelfsprekend. Ze kan echter alleen geschieden, indien er harmonie is tussen de werelden waarheen je je richt (de kleinste delen dus) en jezelf.

De wil is meester van alle dingen, leren zij. Maar de wil is niet wat je zegt, maar wat je innerlijk bent. De wil drukt je wezen uit, niet een voornemen. Op deze manier werden de mensen daar geschoold totdat zij steeds meer dingen konden doen.

Van deze geheimscholen in de Gobi werd gezegd: Degenen die hier Meester worden, vliegen door de lucht. Zij beheersen de materie. Zij maken wat ze willen. Zij roepen de regen of de zon. Zij spreken met hen die nog niet geboren zijn en met hen die gestorven zijn. Als je dat zo bekijkt, dan vraag je je af: Is dat wel mogelijk? Kennelijk was het voor een deel mogelijk, want een dergelijke reputatie kun je heus niet met pretenties opbouwen.

Een andere geheimschool die nogal wat opgang heeft gemaakt bevond zich in het huidige Roemenië. In deze school werd geleerd hoe je met de krachten van de natuur één kon zijn. Het typerende is, dat hier (ongeveer 3500 v. Chr.) technieken werden onderwezen waardoor je één kunt zijn met bepaalde diersoorten. Datzelfde wordt tegenwoordig nog - zij het in het geheim - in bepaalde scholen in India onderwezen.

Je kunt slang zijn met de slangen. Je kunt wolf zijn met de wolven, tijger met de tijgers. Wanneer je die eenheid hebt bereikt, ben je a.h.w. de heerser over deze dieren. Dat klinkt alweer krankzinnig, maar eigenlijk is het niet zo dwaas. Want dieren hebben ook een groepsgeest. Zij hebben ook een geestelijke eenheid. Die eenheid echter omvat alleen de instinctwaarden en gedragswaarden en eventueel de verbetering en instandhouding van de soort. Op het ogenblik, dat je kunt binnendringen in deze persoonlijkheid van de soort en daarin dus bevelen kunt geven (je hebt een wil, je hebt inzicht), dan zullen voor zover ze niet in strijd zijn met het zelfbehoud en met de oerqualiteiten van de soort alle leven van die soort die wil uitvoeren.

Er is een tijdlang in Nepal, een der bergstaten op de grens van de Himalaya, een soortgelijke school geweest. In deze school werd ook iets dergelijks geleerd. Het is heel waarschijnlijk dat de legenden van Hanoeman, de apenkoning, zijn voortgekomen uit mensen die hadden geleerd om de bewoners van het bos, waaronder misschien ook de apen, te dirigeren. Zij hadden dan inderdaad een apenleger als het nodig was. Het lijkt wel of datgene wat Rice Burroughs in zijn Tarzan verhalen vertelt over de macht over de dieren van zijn held niets anders is dan een vage weerspiegeling van dat wat al duizenden jaren geleden in de geheimscholen werd

onderwezen.

Een andere school die erg interessant is voor mij, voor u misschien minder, zou je de Tantrische school kunnen noemen. Ze gaat uit van een algemeenschrift. Er bestaat een oertaal die alle schepselen begrijpen. Er bestaan tekens, die de oertaal voor alle schepselen kunnen uitdrukken. Men leerde daar deze oertaal en deze tekens kennen. Daardoor had men eveneens een zekere macht over de natuur en de natuurverschijnselen. Daar kwam later bij dat men ook zichzelf kon beheersen. Want, zei men, als de mens in staat is om anderen te begrijpen en te beheersen, dan moet hij ook in staat zijn om zichzelf te begrijpen en te beheersen. Keer daarom in tot je wezen. Geef je innerlijk wezen een opdracht en denk niet aan de uitvoering. Op het ogenblik, dat je dat doet, zal je lichaam veel meer kunnen doen en kunnen doorstaan dan anders denkbaar is.

Ook van deze oude wijsheid zijn overblijfselen terecht gekomen o.a. in het Lamaïsme (lamaïsmisch boeddhisme) en in de bekende verhalen over de ge-lum-pa's, deze hardlopende monniken die zich in trance brengen. Deze verhalen zijn waarschijnlijk terug te voeren tot praktijken, die ook in deze oude school zijn geleerd.

De grote moeilijkheid voor mij is altijd dat het haast niet mogelijk is om te begrijpen hoe de samenlevingen, hoe de mensen waren in de tijd toen die geheimscholen floreerden en dat ze mensen de wereld in stuurden, die inderdaad veel meer konden dan anderen. Het is of in deze tijd deze begaafdheid langzaam maar zeker wordt begraven onder heel veel schijn-redelijkheid, veel techniek en vooral onder een toenemende overbevolking. Maar het is goed te kunnen constateren dat de oude kennis nog steeds bestaat.

U kent allemaal het bekende verhaal van de yogin die ziet hoe een kind wordt gebeten door een naga. Dat zou dodelijk zijn. Het was een blank kind. Iedereen in wanhoop. De man komt erbij. Hij legt zijn hand op het hoofdje, maakt een paar gebaren, mompelt een paar woorden en wat gebeurt er? Op de plaats van de beet ontstaan vochtpareltjes die volgens zijn voorschrift daar heel voorzichtig moeten worden afgedept. Toen er geen pareltjes meer naar buiten komen, zegt hij: 'Het kind is gezond.' Inderdaad, het kind ^{was} gezond. Er gebeurde niets. De vader wilde weten wat daar was gebeurd en probeerde het katoen waarmee men had afgedept te laten onderzoeken. Toen bleek, dat het gif van de slang weer naar buiten was geperst. Het had zich niet met het bloed vermengd, maar was weer naar buiten gekomen.

Pas als je je realiseert, dat dergelijke technieken in de oudheid algemeen bekend waren, ben je alleen maar blij dat het nog niet geheel verloren is gegaan.

De oude mysteriën hadden natuurlijk te maken met de voorstellingen van god, van godenwereld, van macht en van bereiking die er toen bestonden. Inwijdingsreizen van velerlei soorten zijn uit alle tijden bekend. Maar het belangrijkste van alles is wel dat de oude mysteriën, of tenminste de kennis die ze bezaten, nog altijd op de wereld bestaat.

Het is natuurlijk dwaas om hier te gaan spreken over verborgen tempels. Ze zijn er inderdaad, verschillende zelfs, waarin overblijfselen van de ouheid nog tegenwoordig zijn, o.a. de "spiegel van de wereld." In Griekenland (Delphi) bestaat nog een geheim vertrek waarin de z.g. 'wereld-navel' wordt bewaard.

De mysteriën van de oudheid herleefden. Ze waren grotendeel op het gevoel gebaseerd. In een tijd dat de mens zijn omgeving nog niet zo goed kende en nog niet zo overtuigd was van zijn eigen kennis en weten is dat ook begrijpelijk. Maar de emotie van de mens stelde hem in staat om tot erkenningen te komen die hij verstandelijk niet kon onderlijnen en die hij

zeker ook niet wetenschappelijk kon bewijzen, maar die werkten.

Er is een tijdlang in Afrika een school geweest van de z.g. 'groene magie'. Ik meen, dat ze zelfs tot 1830 heeft gefunctioneerd.

In deze school werden de mensen onderwezen in het beheersen van zichzelf en de materie. Een van hun proeven was: Om een goed medicijnman of tovenaars te zijn moest je in staat zijn gif te eten zonder dat het je iets deed. Wat ook behoorde tot de rituelen bij een samenkomst.

Er werden giftige brouwsels gemaakt. Iedereen moest daarvan drinken. Als iemand dus niet ingewijd was en was binnengeslopen, dan werd hij naderhand overgelaten aan de dieren des velds die er op hun beurt behoorlijk misselijk van werden.

In deze school werd hun geleerd: "Alles leeft. Het leven neemt in elk ding een eigen vorm aan. Als ik het leven in die vorm begrijp, kan ik het gebruiken om te doen wat volgens de vorm mogelijk is."

Dat heeft natuurlijk ook heel veel dwaasheden opgeleverd.

U weet het wel: je had de krokodilmannen, de leeuwmannen, de jakhalsmannen enz. In feite allemaal secten die zich probeerden voor te stellen als een bepaald dier. Maar dat had niets met de werkelijkheid te maken. De werkelijkheid is: Als ik één ben met de leeuw, de jakhals of met enig ander dier, dan kan ik daardoor a.h.w. waarnemen door de ogen van dat dier. Ik kan ruiken wat het dier ruikt. Ik ben de ontvanger van al datgene wat in het dier bestaat. En als ik daaraan een betekenis geef, zal het dier volgens die betekenis handelen.

Als ik een plant zie en ik begrijp die plant, dan weet ik wat haar stoffen zijn, wat in haar sap aanwezig is, wat in haar bloemen, wat in haar bast bestaat. Doordat ik die eigenschappen ken, kan ik ze gebruiken. Niet alleen zoals men tegenwoordig doet als medicijn (denk aan kinabast), maar als een magisch middel.

Ik breng de geest, die ik daarin erken middels het gebruiken van die eigenschappen (of ik ze verbrand, ingeef of opleg) over op de patient. Daardoor reageert de patient tijdelijk volgens een plantaardig beginsel. Het resultaat is, dat zijn organisme bepaalde dingen kan verwerken die het anders niet kan verwerken. Daarom was genezen dus erg belangrijk.

Als je hoort van het zien op afstand (de Bosjesmannen waren daarvoor het meest bekend, maar ook andere stammen hadden dat) van bronnen, van kudden, maar ook van gevaren, oorlogen e.d., dan hebben we niet te maken met mensen die dat in uitgetreden toestand even zien en ook niet met helderzienden die in ruimte en tijd kijken. In die school is het zo, dat je je richt op een kwaliteit. Als er ogen in de buurt zijn, zul je zien. Je kunt aanvoelen zodra de band tussen jou en dat andere bestaat in welke richting het ligt. Weet je door welke ogen je ziet, dan kun je aan het signaal zelfs beoordelen wat ongeveer de afstand zal zijn; maar alleen rechtlijnig langs de hemel en dus niet aan de hand van de moeilijkheden van jungle en woestijn.

De oude mysteriescholen gebruikten al deze dingen. Voor hen waren ze heel natuurlijk. Voor hen was zoiets als voor u Lager Onderwijs. Je leerde dat die dingen bestonden. Daarna ging je over naar een hogere vorm van onderwijs. Je leerde daar dat je sommige dingen kon gebruiken. Daarna kwam je naar de academie. Daar werd je geleerd dat je één kon zijn met de dingen en daardoor betekenis kon geven aan al datgene wat je voorgaand had geleerd.

De meeste mysteriescholen in de oudheid waren opgebouwd in een rangen systeem. Soms in zeven, soms in drie groepen, een enkele keer ook in vijf groepen. Dat vinden we vooral in Tibet.

Daarnaast was er de oude Roemeense school. De school van de oude Oekraïne waar ook een geheimschool heeft gezeten. Deze had weer vijf trap-

pen. In de Kaukasus kende men 7 trappen. In Babylon kende men de 3 rangen of de 3 trappen. Dat had allemaal te maken met een indeling in klassen van onderwijs, maar tevens van bereiking.

In een mysterieschool moet je dan eerst jezelf waardig tonen, dus een bepaalde prestatie leveren voordat je naar de volgende klas kunt overgaan. Als ze dat op een moderne school zouden toepassen, dan zouden de leerlingen en onderwijzers gelijkelijk een beroerte krijgen, neem ik aan. Maar toen ging men ervan uit: je kunt alleen verder gaan, indien je kunt bewijzen dat hetgeen je hebt geleerd ook goed kunt gebruiken.

Het einde van deze mysterieschool komt eigenlijk op het ogenblik, dat er stoffelijke machthebbers komen. Het is duidelijk, een koning wil dan wel rekening houden met een magiër of een profeet, maar hij wil toch niet dat er zoveel worden opgekweekt in zijn gebied dat hij helemaal niets meer te zeggen heeft. Dientengevolge gingen deze scholen al betrekkelijk vroeg ondergronds, in het geheim werken. Soms doordat ze erg afgelegen waren en moeilijk te bereiken.

Mozes b.v. heeft nog een tijd in een klooster gezeten dat ook een inwijdingsschool was; het had te maken met Anubis. Dat klooster stond in de woestijn. Je kon het alleen bereiken met een paar dagreizen door de woestijn. In andere gevallen werden die scholen gewoon geheim gehouden.

Er heeft b.v. in Athene tot ongeveer 400 n. Chr. nog een geheim-school bestaan die zich verborg achter bepaalde vereringen. Je kon niet gewoon daarin doordringen. Maar wilde je toch daarin doordringen, dan ging dat via bepaalde vereringen en beproevingen die normaal waren in kleine inwijdingen. Daarna kreeg je de kans om nog eens de inwijding door te maken. Slaagde je daar ook in (de omstandigheden waren dan zwaarder), dan werd je de mogelijkheid geboden om bepaalde dingen te vernemen.

Je kwam bij een soort leraar. Meestal waren dat in die tijd slaven. Wanneer zo'n slaaf je op de hoogte had gebracht, dan werd je beproefd door een priester. Als die je dan ook nog waardig achtte, kwam je pas werkelijk in de laagste klas van de inwijdingsschool terecht, als je dat wilde.

Het ondergronds gaan van al deze scholen is begrijpelijk. Als we kijken naar de christelijke periode, dan zien we dat al in de tijd van Constantijn. Bepaalde mensen die zich met magie, chemie en dergelijke bezighouden (alchemie hebben ze dat later genoemd) hebben alles gedaan om duidelijk te maken dat wat zij doen volgens bijbelse voorschriften is. Maar gelijktijdig moeten ze steeds meer van hetgeen ze doen geheimhouden.

Er is een tijd geweest dat tovenaars niet werden toegelaten, maar astrologen wel. Dus werd de tovenaars astroloog. Wat zij dan verder deden was sub rosa.

Wij zien het met de kalifaten waar een bepaalde kabbalistische magie meekomt naar Europa. Dat de kaliefen en hun volgelingen beseften dat de joden magie bedreven (zij het dan volgens de normen van hun geloof niet, maar algemeen gezien wel) is niet aannemelijk. Zij vonden die mensen alleen wijs. Zij waren vaak goede doctoren, goede sterrekundigen. Maar wat zij in feite deden dat was de hele hiërarchie van de hemel manipuleren. Hun voorstelling daarvan was de hemel met allerlei engelen van verschillende graden, rangen en orde. Demonen trouwens ook.

Door op een bepaalde manier deze tegen elkaar uit te spelen kon je een soort evenwichtenspel verkrijgen waardoor op aarde verschijnselen bijna onvermijdelijk waren. Maar daarnaast bestond er wel degelijk een kabbalistische inwijding waardoor je leerde, zoals men het uitdrukte, in twee werelden tegelijk te leven. Ook die school is geheim gebleven tot ongeveer 1800. Daarna zijn bepaalde geschriften daarvan openbaar geworden en is een deel van de symboliek samen met andere symbolen overgedragen aan bepaalde nieuwe orden, die dan over het algemeen

of met Loges of met Rozenkruisersloges samenhangen.

De oude mysteriën zijn in feite het invoelen in de werkelijke krachten van de natuur, de vereenzelviging daarmee en daardoor vanuit een innerlijke stuwung het bepalen van het gebeuren zowel in de natuur als in je eigen geest.

Daarmee heb je dan de sleutel gevonden voor jezelf tot de openbaring van de krachten die in het Al verscholen blijven. Gelijktijdig heb je het begrip verkregen waarmee je het gebruik daarvan beperkt, omdat een ieder die verder komt in de mysterieschool leert beseffen: al wat ik doe, brengt zijn tegendeel mede tot stand.

- 8 -

ZONSONDERGANG.

Wanneer de hemel parelgrijs wordt en het vlamvend rood de schijnbare dood van de zon verkondigt, dan wordt het nacht, dan komt er rust. Misschien komt nog de bleke maan, weerspiegeld een ogenblik wat lichtend aan de hemel staan, maar het is nacht.

Gestorven lijkt het licht. Maar voor je het weet, daagt aan de andere kant in fijne kleuren, gevolgd nog door een diepe duisternis, het eerste licht dat aan de hemel speelt. En rozig, bijna verveelt, rijst weer de zon en trekt haar baan zoals ze gisteren reeds begon. Dit is het beeld van het bestaan.

Zonsondergang. Wij dalen neer. Wij zien de andere kant van het bestaan. Maar treurt men om de nacht op aard', wij weten dat wij verdergaan en morgengaat de zon weer op. Morgen leeft opnieuw het licht op aarde en is het bestaan weer op het levende gericht.

Maar het leven is een cirkelgang. Het ontleent zijn werkelijke waarde aan feitelijke oneindigheid.

Verschijsel: zonsopgang, zonsondergang. Het is het verloop van tijd die voor de zon niet waar bestaat, maar slechts voor hen die haar vanaf de aarde gade slaat.

- 8 -

O N S C H U L D .

Men spreekt over onschuld. Maar wie is zonder schuld, als een ander u de rekening schrijft? Wat voor jezelf nu aanvaardbaar is, is dat voor een ander niet. Altijd weer blijft er iets over waardoor je schuldig zoudt kunnen zijn. Toch zegt men: Een kind is onschuldig.

Een kind is heerszuchtig en wreed en driftig en nog heel wat meer dat ik nu maar vergeet. Eigenlijk allesbehalve liefelijk vaak en soms bijzonder giftig. Toch zegt men: onschuld.

Waarom? Omdat het kind dit zelf niet weet. Omdat het niet heeft geleerd nog hoe het zou moeten zijn en zo zichzelf nog niet vergeet.

Onschuld is jezelf zijn. Niet spreken over al wat anderen denken of wat er ooit ergens is geschied.

Onschuld is jezelf zijn, jezelf in volle overtuiging leven. Dat alleen en meer niet.

Als u in de onschuld van uw leven voortdurend weer met wereld en met mensheid botst en soms voor u wordt neergeschreven iets waarvan u bijna kotst, onthoud dan één ding: het hindert niet. Want daardoor leert men zelf te zijn en juist zichzelf te geven, opdat men zonder schuld het leven door kan gaan en toch zichzelf een dienende kracht te doen zijn in het bestaan, die toch niet schuwt des levens wijn.

Ik hoop, dat u die wijn moogt proeven zonder enig schuldgevoel. Ik wens u toe, dat u allen hier onschuldig naar buiten gaat. Ik betwijfel of het de meesten zal gelukken, maar wij hopen het in ieder geval.

Ik hoop, dat u gaat begrijpen dat u deel bent van een groot geheel en dat veel van de dingen waarvoor u zich verantwoordelijk gevoelt onvermijdelijk zijn. Daarom bent u verantwoording schuldig aan uzelf, aan uw innerlijk besef. Niet aan hoe u zoudt moeten zijn, maar aan datgene wat u bent en aan de manier waarop u dat tot uiting brengt.

:--:~: